

Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- ESRS-kongressen samlar närmare 450 landsbygdsforskare från 40-tal länder – anmälan om deltagande senast 31.7
 - Känd landsbygdsforskare från Ungern föreläste i Vasa
 - ”Småskaligt fiske är viktigt för att behålla levande kustsamhällen” – svenske jordbruksministern Eskil Erlandsson
 - Projektlotsar – unik och central del i Ålands Leader-arbete
 - Grönt ljus för tio bredbandsprojekt – Houtskär bland ”piloterna”
 - Läs även detta: **Grön el med återbäring till byarörelsen i Sverige *Projekt granskar finlandssvenska framtidsscenarier i en allt mer globaliserad värld *Sapuska-programmet för nya verksamhetsmodeller inom livsmedelsbranschen *Glesbygdens materiella och immateriella naturresurser tema för seminarium i Helsingfors*
-

Cit: ***”Målsättningen kan inte vara kommunlösningar som innebär högsta möjliga statsstöd för den egna kommunen och maximala kostnader för staten. Det är en felaktig och förrädisk inställning, som leder till ohållbara lösningar. Kommun- och servicestrukturen skall bidra till livskraftiga kommuner som kan möta framtidens utmaningar.”***

Fullmäktigeordföranden i Vasa Håkan Nordman om att utmaningarna talar för att man bör ta utredningsarbetet om kommunindelningen och -samarbetet i Vasaregionen och Sydösterbotten på allvar och förbereda sig för en noggrann bedömning tillsammans, där stadens och landsbygdens styrkor och behov beaktas (Vasabladet 17.6).

ESRS-KONGRESSEN SAMLAR NÄRMARE 450 LANDSBYGDSPORSKARE FRÅN 40-TAL LÄNDER – ANMÄLAN OM DELTAGANDE SENAST 31.7

Den 17-21 augusti 2009 samlas i Vasa närmare 450 landsbygdsforskare från hela världen till det europeiska landsbygdssociologiska förbundets 23:e kongress. European Society for Rural Sociology (ESRS) omfattar nuförtiden ett brett spektrum av forskare med inriktning på landsbygd, mat, miljö, energi, djurhållning m.m. från en rad olika discipliner såsom sociologi, geografi, statsvetenskap, demografi och kulturvetenskaper. Omkring 40 länder från alla världsdelar är representerade på årets kongress. Centrala teman är geografisk mobilitet och invandring, nya former av ”det rurala”, nya relationer mellan människor och djur, forskning om landsbygden i olika discipliner, samt hållbar utveckling inklusive klimat- och energifrågor. Kongressen hålls på engelska och omfattar, förutom tre plenarsessioner, även fyra temasymposier och inte mindre än 36 arbetsgrupper. Som arrangörer fungerar Åbo Akademi i Vasa och Vasa universitet. En presskonferens kommer att hållas 17.8 kl. 10.00 vid Åbo Akademi, Strandgatan 2 A, samma dag som kongressens öppningssession hålls i Academill kl. 15.00. Från tisdagen den 18 augusti till torsdagen den 20 augusti kommer

kongressen att hålla till på Vasa universitets campus på Brändö. På onsdagseftermiddagen den 19 augusti ordnas exkursioner till olika delar av den österbottniska landsbygden. Fredagen den 21 augusti ordnas olika post-kongressmöten och exkursioner, bl.a. till världsarvet. *Info, program och anmälan, som görs senast 31.7, finns på www.esrs2009.fi. Mer information fås via e-mailadressen esrs2009@uwasa.fi eller från landsbygdsprofessor Erland Eklund på mobil 050 571 0044. Se även uppgifter om ESRS på www.ruralsociology.eu.*

*Under kongressen i Vasa medverkar bl.a. följande talare vid plenarsessionerna: **Sirkka-Liisa Anttila**, Jord- och skogsbruksministeriet, Finland, **Marc Barbier**, INRA, Frankrike, **Larry Busch**, Lancaster University och Michigan State University, USA, **Philip Lowe**, University of Newcastle, Storbritannien, **Carlos San Juan Mesonada**, University Carlos III of Madrid, Spanien och **Hilkka Vihinen**, Forskningscentralen för jordbruk och livsmedelsekonomi MTT, Finland.*

*Vid symposierna hålls inledningar av bl.a.: **Michael Bell**, University of Wisconsin-Madison, USA, **David Brown**, Cornell University, USA, **Henry Buller**, University of Exeter, Storbritannien, **Keith Halfacree**, University of Wales Swansea, Storbritannien, **Charalambos Kasimis**, Agricultural University of Athens, Grekland, **Pekka Jokinen**, Joensuu universitet, Finland, **Marja Järvelä**, Jyväskylä universitet, Finland, **Hannu Katajamäki**, Vasa universitet, Finland, **Imre Kovach**, Hungarian Academy of Sciences, Ungern, **Aileen Stockdale**, Queens University, Storbritannien och **Michael Woods**, University of Wales, Storbritannien.*

KÄND LANDSBYGDSFORSKARE FRÅN UNGERN FÖRELÄSTE I VASA

Professor Imre Kovach, känd profil i europeisk landsbygdsforskning och ledare för ett forskningsteam vid Ungerns vetenskapsakademi, besökte Vasa 10-14.6. Han höll på Åbo Akademi i Vasa en föreläsning den 11 juni om *Rural policy and changes in rural economy and society in Hungary 1990-2009*. I föredraget redogjorde han för de genomgripande förändringar som skett på den ungerska landsbygden i slutet av 1900-talet och effekterna av Ungerns EU-anslutning år 2004. I samband med privatiseringen bildades en hel del superstora privata lantbruksföretag, vilka kan ha flera tusen hektar odlad jord. Det finns också en grupp av "familjejordbruk", som för att överleva, måste vara betydligt större än familjejordbruken i Finland, men som trots detta är mycket ekonomiskt trängda. En förmögen medelklass köper även upp gårdar och konkurrerar därmed med landsbygdsbefolkningen. Det har uppstått en stor grupp fattiga på landsbygden, av vilka romerna utgör en stor del av detta landsbygdsproletariat. Tills vidare får ungersk åkerjord inte säljas till utländska investerare, medan det däremot är fritt fram för industriella företag i utlandet att ta över ungerska livsmedelsföretag. Under veckoslutet besökte Kovach sedan ett ekologiskt lantbruk i Korsholm och gick en tur i världsarvet i Kvarkens skärgård. Under besöket diskuterades även olika samarbetsprojekt och Kovach träffade många av landsbygdsforskarna vid både Åbo Akademi och Vasa universitet. Kovach är tillbaka i Vasa senare i sommar för att delta i ESRS-kongressen 17-21.8. Han håller då bl.a. en inledning på ett av symposierna (se ovan).

"SMÅSKALIGT FISKE ÄR VIKTIGT FÖR ATT BEHÅLLA LEVANDE KUSTSAMHÄLLEN" – SVENSKE JORDBRUKSMINISTERN ESKIL ERLANDSSON

Det småskaliga och kustnära fisket är viktigt, det är skonsamt för naturen och medför levande kustsamhällen, samt att det även har en stor betydelse för sysselsättningen på landsbygden. Yrkesfiske av den här typen har minskat och svenska regeringen vill nu undersöka på vilka sätt förutsättningarna för det småskaliga fisket kan förbättras. "Den enskilda fiskaren vars fisketur inte varar längre än en dag och som fiskar från en mindre båt tillhör det småskaliga och kustnära fisket. Att skapa goda förutsättningar för detta fiske bidrar till att ge liv åt Sveriges långa kust, säger landets jordbruksminister Eskil Erlandsson. Svenska regeringen ger

Fiskeriverket i landet i uppdrag att kartlägga det småskaliga kustnära fisket och föreslå hur detta fiske kan stärkas. I uppdraget ingår att få bättre kunskap om vilka bestånd de fiskar på och hur fisket påverkar miljön, samt hur det småskaliga fisket kan bredda sin sysselsättning med annan verksamhet, vilket kan gälla beredning, försäljning av fisk över disk eller restaurangverksamhet. *”Småskaligt fiske är viktigt för att behålla levande kustsamhällen och är även en viktig kulturbärare. För mig är det viktigt att få fram ytterligare förslag på hur vi kan förbättra villkoren för den här typen av fiske,* avslutar jordbruksminister Eskil Erlandsson. *Uppgifterna är från ett av svenska Jordbruksdepartementets pressmeddelande den 5 juni och finns under webbadressen <http://www.regeringen.se/sb/d/11993/a/127814>.*

PROJEKTLOTSAR – UNIK OCH CENTRAL DEL I ÅLANDS LEADER-ARBETE

”Det är jättebra och har överträffat förväntningarna”, säger Christian Pleijel från föreningen Leader Åland om att 22 personer har sökt tjänst som projektlotsar för föreningen. Av de sökande projektlotsarna, kommer 10-12 stycken att väljas ut för att dels ta hand om mindre projekt och dels att sitta med i olika styrgrupper. Den 30 juni tas beslut om vilka som väljs ut, medan utbildning för lotsarna sker i höst i samband med projektstarten. Leader-projektet, som finansieras av EU och landskapsregeringen gemensamt, skall stödja landsbygdens utveckling. Kommuner, föreningar och byalag kan ansöka om projektpengar. *Under webbadressen <http://www.radiotv.aland.fi/news.con?iPage=5&m=2&item=16867> finns uppgifterna (från 15.6) på Ålands Radio/TV:s nätupplaga.*

En unik och central del i det åländska Leader-arbetet är s.k. projektlotsar, vilka skall hjälpa en förening, ett byalag, ett företag, en kommun att tillsammans göra en idé tydlig, att göra ansökan, plan och budget, att genomföra projektet och att redovisa resultatet. De är ett slag av projektdragare, men eftersom delaktighet och lokal förankring är så viktiga delar av Leader, föredrar man att kalla dem ”lotsar”. De äger inte projektet, men har en viktig roll. Riktiga lotsar brukar hjälpa andra att navigera rätt och märka ut farleder. På motsvarande sätt skall Leader Ålands projektlotsar, dels stå i styrhytten för ett eller flera projekt, dels visa andra projekt var faret går. Leader Åland vill bilda en grupp om 10-12 lotsar, där var och en kan hjälpa flera Leader-projekt och där alla tillsammans hjälper till genom att sitta i varandras styrgrupper, ”coacha” och ge varandra stöd. Detta innebär att lotsen behöver känna de andra lotsarna och ha samma syn på vad Leader är och hur man driver Leader-projekt. Den som skall bli lots, kommer därför under hösten 2009 att gå igenom en utbildning med sina kamrater, uppskattningsvis åtta (4 x 2) dagar lång. Utbildningen kan omfatta projektarbete, mål, regelverk, teamutveckling och annat som de själva är med och bestämmer (baseras på vilken kompetens de redan har). Under utbildningen startar de sitt första projekt – sitt elevarbete. Arbetet är på deltid, ca 20 procent eller 4-5 arbetsdagar/månad. I pengar får projektlotsarna en skattepliktig månadslön om 500 euro/månad och kostnadsersättning för resor, vilket även också under utbildningen. För lönen skall de således leda lokala projekt och sitta i sina lotskamraters styrgrupper som stöd och coach under verksamhetsledarens ledning. Sammanlagt har 22 personer ansökt om att bli lotsar. Urvalet baseras på de sökandes kompetens inom projektarbete och föreningsliv, samt bredd i livserfarenheterna. Men lotsarna skall även vara i olika åldrar, av olika kön och spridda över Åland.

GRÖNT LJUS FÖR TIO BREDBANDSPROJEKT – HOUTSKÄR BLAND ”PILOTERNA”

Kommunikationsministeriet ber att landskapsförbunden fortsätter med förberedelserna för tio bredbandsprojekt på glesbygdsområden, så att dessa kan beviljas statsstöd. Minister Suvi Lindén är glad över antalet pilotprojekt och anser att det är en fingervisning om att det finns en klar beställning på regeringens bredbandsprojekt. Enligt kommunikationsministern kommer man genom pilotprojekten från talet om bredbandsbyggande på glest bebodda

områden till praktiskt genomförande. Projekten är även en del av regeringens stimulanspaket och vitaliserar näringslivet inom områdena. De sammanlagda beräknade kostnaderna för projekten är ca 7,4 miljoner euro. Bland de tio pilotprojekten, som är ämnade att komma i gång ännu detta år, finns bredbandsprojektet för Houtskärs huvudö i västra Åboland, Egentliga Finland. För beviljande av statsstödet behövs ännu EU-kommissionens godkännande. Kommunikationsministeriet strävar efter att få godkännandet senast i början av hösten, så att Kommunikationsverket kan börja göra de egentliga stödbesluten. Förutsättningen är att kommunen deltar i projektet enligt statsrådets principbeslut om finansieringsdel. *Uppgifterna är från kommunikationsministeriets pressmeddelande (från 12.6) och finns på finska under webbadressen <http://www.lvm.fi/web/fi/tiedote/view/905832>. Se även text och kommentarer (från 25.5) på YLE:s Internytt, vilka finns på adressen <http://svenska.yle.fi/nyheter/sok.php?id=159023&lookfor=&sokvariant=arkivet&advanced=yes&antal=10>.*

LÄS ÄVEN DETTA

Grön el med återbäring till byarörelsen i Sverige

Riksorganisationen Hela Sverige ska leva (HSSL) har skrivit ett ramavtal med elleverantören Kraft&Kultur som garanterar ett bra pris till HSSL:s medlemmar. Avtalet mellan HSSL och Kraft&Kultur, som levererar el från vind och vattenkraft, garanterar att 0,15 öre/förbrukad kWh går till ens eget länsbygderåd. Riksorganisationen får lika mycket. Ju fler som väljer Kraft&Kultur, desto mer pengar går tillbaka till det egna länsbygderådet. *Mer uppgifter med länkar finns på http://www.helasverige.se/?class=cmn_NewsEx&method=view&id=950n. Se även Kraft&Kultur i Finland under adressen <http://www.kraftkultur.fi/sv/>.*

Projekt granskar finlandssvenska framtidsscenarioer i en allt mer globaliserad värld

Finlands Kommunförbund och tankesmedjan Magma har initierat ett projekt för att granska finlandssvenska framtidsscenarioer, samt finlandssvenskhetens överlevnadsvillkor i en allt mer globaliserad värld. Syftet är att skapa en finlandssvensk vision för år 2030 med målet att söka gemensamma finlandssvenska handlingssätt och strategier i framtiden. Vilka dessa är klagörs under en öppen process, där medborgare, organisationer, stat, kommun, församlingar, näringsliv och media kommer till tals. Scenariometoden består av en kombination av datainsamling, intervjuer, kreativ brainstorming och disciplinerat grupparbete, där allmänheten även har möjlighet att via en länk på Magmas webbplats besvara de frågor som ligger som grund för skapandet av framtidsscenarioerna, vilka tillsammans med visionen kommer att presenteras och diskuteras i januari 2010. *Läs mer under webbadressen http://www.kommunerna.net/k_perussivu.asp?path=255;264;271;573;145751;150796;151508&voucher=D7EAD06B-074B-4A0E-9D76-125395F4F108.*

Sapuska-programmet för nya verksamhetsmodeller inom livsmedelsbranschen

De centrala målen för Tekes-programmet *Sapuska – Internationell business av livsmedel*, är att utveckla nya verksamhetsmodeller inom livsmedelsbranschen, samt att identifiera och prognostisera konsumentbehov som tillför tillväxt och globalisering. Programmet strävar till att ge fart till framförallt små och medelstora företag (sm-företag) genom finansiering och programtjänster. Genom programmet finansieras även utvecklingsprojekt inom stora företag och undersökningsprojekt, under förutsättning att de befrämjar nätverk inom branschen och överför kunskap till sm-företag inom livsmedelsbranschen. Den viktigaste uppgiften är att uppmuntra företag att starta utvecklingsprojekt, befrämja nätverksbildande bland aktörerna på marknaden och att öka kunskapen om Tekes' möjligheter till finansiering, samt utbud av tjänster. *Sapuska-programmets hemsida (på finska) finns under webbadressen <http://akseli.tekes.fi/opencms/opencms/OhjelmaPortaali/ohjelmat/Elintarviketeollisuus/fi/etusivu.html>.*

Glesbygdens materiella och immateriella naturresurser tema för seminarium i Helsingfors
Landsbygdspolitikens samarbetsgrupps (YTR:s) temagrupp för glest bebodda områden arrangerar i samarbete med temagrupperna för naturproduktsektorn och företagsamhet samt landsbygdsnätverksenheten, ett seminarium, *Luonnonvarat harvaan asutun maaseudun voimavarana*, som tar upp både materiella som immateriella naturresurser på de glest bebodda områdena. Under seminariet, som hålls i Helsingfors 8.9 på Hälsoaktivitetshuset och öppnas av miljöministeriets kanslichef Hannele Pokka, vill man bl.a. ventilera hur man kan dra nytta av naturresurserna på de glest bebodda områdena, för att de på bästa sätt kan komma till gagn för dessa landsdelar. Seminariet är gratis och ämnat för landsbygdsutvecklare, tjänstemän, förtroendemän, landsbygdsinvånare, företag och för alla som är intresserade av landsbygdens utveckling. *Injudan och program finns (på finska) på YTR:s hemsida under adressen http://www.maaseutupolitiikka.fi/files/946/Kutsu_ja_ohjelma_8.9.2009.pdf. Anmälan görs senast 27.8.*

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet utkommer en gång i veckan och sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@ssc.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@ssc.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.
